

15. Мирзаева Н.А., Мирзаева Ш.Р. Психолого-педагогические дисциплины в подготовке врачей и медсестер высшей квалификации // Научно-практический журнал «Экономика и социум» №2 (15)-2015, Россия, Саратов, с. 580-582.

16. Мирзаева Н.А., Шойимова Ш.С., Мирзаева Ш.Р. Особенности активных методов обучения в медицинских вузах // “Фан ва таълим: тиббиётнинг долзарб масалалари, ютуқлари ва инновациялар” мавзусидаги халқаро онлайн конференция тўплами, 2021 йил 16 апрель, 23-27 б.

17. Мирзаева Ш.Р. Талаба шифокорларни касбий тайёрлашнинг психологик-педагогик хусусиятлари // “Замонавий технологияларни ўқув жараёнида қўлланилиши” Республика ўқув-услугий конференцияси мақола ва тезислар тўплами, ТошПТИ, 2016 йил, 220-223 б.

18. Мирзаева Ш.Р. Формирование мотивации у будущих педиатров на занятиях по педагогике и психологии // Научно-практический журнал “Экономика и социум” №2 (11), Россия, Саратов, 2014 г., с. 498-501.

19. Мирзаева Ш.Р., Шойимова Ш.С., Мирзаева Н.А. Тиббий таълим жараёнида қўлланиладиган инновацион ИТ-технологиялар // “Олий тиббий таълим: фан ва таълим интеграция масалалари” ўқув-услугий конференцияси, ТошПТИ 27 декабрь 2019 йил, 97-103 б.

20. Мирзаева Ш.Р., Шойимова Ш.С., Мирзаева Н.А. Тиббий таълимда педагогнинг инновацион фаолияти // “Педиатрия” журнали 2-сон, 2021 йил, 277-281 б.

21. Мирзаева Ш.Р., Шойимова Ш.С., Мирзаева Н.А. Тиббий таълимда педагогнинг инновацион фаолияти // “Педиатрия” журнали 2-сон, 2021 йил, 277-281 б.

22. Мирзаева Ш.Р., Шойимова Ш.С., Мирзаева Н.А. Тиббий таълимда талабаларни мотивлаштириш ва фаоллаштириш хусусиятлари // “Педиатрия” журнали 2020 йил 2-сон 290-294 б.

23. Шойимова Ш.С., Мирзаева Н.А., Мирзаева Ш.Р. Замонавий тиббий ўқув жараёнининг психологик компонентлари // “Педиатрия” журнали 2022 йил 1-сон, 226-230 бет

24. Шойимова Ш.С., Мирзаева Н.А., Мирзаева Ш.Р. Тиббий таълим жараёнида педагогик-психологик ёндашувлардан самарали фойдаланиш масалалари // Педиатрия 4-сон 2021 йил, 206-208 бетлар.

TALABALARNI O‘QUV FAOLIYATI JARAYONIDA IJTIMOIIY HAMDA KASBIY MOTIVLARNI SHAKLLANTISH

Maxmudova Darmonjon Bozorboevna

Chirchiq davlat pedagogika universiteti dotsenti, p.f.f.d (PhD)

Annotatsiya: ushbu maqolada talabalar o‘quv faoliyatining ijtimoiy motivlari ularning boshqa odamlar bilan muomalaga kirish ehtiyoji hamda ularda

ijtimoiy va kasbiy motivlarning shakllanishiga ta'sir qiluvchi tashqi va ichki omillar yuzasidan so'z boradi.

Kalit so'zlar: talaba, pedagog, motiv, ijtimoiy motiv, kasbiy motiv, kasb tanlash.

ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ МОТИВОВ В ПРОЦЕССЕ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧАЩИХСЯ

Махмудова Дармонжон Базарбоевна

*д.ф.н.н (PhD), доцент Чирчикского государственного педагогического
университета*

Аннотация: В данной статье рассматриваются социальные мотивы учебной деятельности учащихся, их потребность в общении с другими людьми, а также внешние и внутренние факторы, влияющие на формирование у них социальных и профессиональных мотивов.

Ключевые слова: ученик, педагог, мотив, социальный мотив, профессиональный мотив, выбор профессии.

FORMATION OF SOCIAL AND PROFESSIONAL MOTIVES OF STUDENTS IN THE PROCESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

Makhmudova Darmonjon Bazarbaevna

PhD, Associate professor of Chirchik State Pedagogical University

Annotation: This article discusses the social motives of students' educational activities, their need to communicate with other people, as well as external and internal factors that influence the formation of their social and professional motives.

Keywords: student, educator, motive, social motive, professional motive, choice of profession.

KIRISH

Respublikamizda ta'lim sifatini oshirish hamda sifatli kadrlar tayyorlash davlat siyosat darajasiga ko'tarilgan masalalardan biri sifatida qaraladi. Ayniqsa "2023-yil – Insonga e'tibor va sifatli ta'lim" yili deb nomlanishi ham bejizga emas. Sifatli ta'limni tashkil qilishda talabada barqaror bilishga qiziqishni shakllantirish muammosiga alohida e'tibor qilinadi.

Barqaror bilishga qiziqishlar qo'zg'atuvchi turtki (kuch) sifatida o'quv motivlarini vujudga keltiradi, muvaffaqiyatni ta'minlashga xizmat qiladi. O'quvchi yoki talabada bilimlarning muayyan sohasiga, u yoki bu faoliyat turiga qiziqishning tug'ilishi ko'p jihatdan shaxsni qay tariqa shakllanish imkoniyatini belgilaydi. Pedagog o'z o'quv faniga nisbatan o'quvchi va talabalarda qiziqishni orttirish lozim. Shuni alohida ta'kidlash joizki, bilishga qiziqish motiv doirasida o'sadi, o'zaro ta'sir etadi, ular bilan uzviy bog'liq ravishda shakllanib boradi.

Talabalar ta'lim muassasasida ilm olishdan tashqari tengdoshlari jamoasi ichiga kirib boradi va hayotida qatnashadi, shu bois unda o'z tengdoshlari, pedagoglarga muayyan munosabat shakli vujudga keladi. Yana shuni ham aytish mumkinki, talabani o'quv faoliyatiga undovchi motivlari bilan bir qatorda boshqacha xususiyatli xulq-atvor motivlari ham mavjuddir, jumladan ijtimoiy motiv jamoa bilan bo'lish istagini anglatib, uning hayotida ishtirok etish xohishini o'zida aks ettiradi.

Tadqiqot maqsadi o'quv faoliyati jarayonida talabalarning ijtimoiy hamda kasbiy motivlarini shakllantirish masalalarini o'rganish va nazariy yoritishdan iborat.

TADQIQOT USULI

Adabiyotlar bilan ishlash va nazariy tahlil.

NATIJALAR MUHOKAMASI

Talabalar o'quv faoliyatining ijtimoiy motivlari ularning boshqa odamlar bilan muomalaga kirish ehtiyoji bilan uzviy bog'liq bo'lib, ularni baholash, quvvatlash, tengdoshlar jamoasida muayyan joy egallash singari talablarda o'z aksini topadi. Ushbu motivlar o'quv faoliyatining mohiyati bilan bog'liq bo'lmay, balki unga yondosh yordamchi omillarni bildiradi. Ammo ushbu motivlar talaba o'qishiga jiddiy turtki vazifasini bajaradi. Shuningdek, kasb tanlash motivlariga kasbdan keladigan moddiy daromad, oylik maoshi ham o'z o'rnida ta'sir ko'rsatadi.

So'z ijtimoiy motivlarni tahlil qilish yuzasida borarkan, ular bevosita jamoa burchi, qarindoshlar va yaqin kishilar oldidagi burch, o'qish umuminsoniy madaniyat, qadriyat, ma'naviyatni egallash tasavvuri bilan bog'liq vosita hisoblanadi. Ushbu vosita odamlarga foydali shaxs tariqasida namoyon bo'lish, o'z imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish, ezgu niyatlarini amalga oshirish uchun intilish funksiyasini bajarishi mumkin. Turtki, undovchi usul vazifasini bajaruvchi qo'zg'atuvchi yosh xususiyatlari davriga qarab u yoki bu darajada aks etadi.

Ijtimoiy motivlar talabalarning tor ma'nodagi shaxsiy intilishlari bilan ham aloqador bo'lishi mumkin, jumladan, ularda o'qishga nisbatan qiziqish yo'q bo'lsa-

da, lekin barcha topshiriqlarni yuksak darajada bajaradi, chunki pedagog ularni “a’lo” baholashi, sinf yoki kurs peshqadami qilib tayinlashi, hech qanday shubha bilan qaramasligi ehtimol o’quv jarayoni bunday xususiyatli insonlarga shaxsiy muvaffaqiyat yoki yutuqqa erishishning, nufuz (obro’-e’tibor)ning, yalovbardorlikning birdan-bir yo’li deb tasavvur qilinadi. Bunday yo’lni tanlash vijdonga xilof xatti-harakatlarga olib boradi, shaxsni shakllanish jarayoniga salbiy ta’sir etadi. Shu boisdan ijtimoiy deb qabul qilingan motivlar jamoa ehtiyojini qamrab oladi, goho ular shaxsiyatparastlik, tor saviyali shaxs xususiyatini mujassamlashtiradi.

Ularning hayotida o’z tengdoshlari va do’stlari bilan muomalaga kirishish, do’stlikka sodiqlik, bergan va’dasi (so’zi)ni uddasidan chiqish, hamkor bo’lish ehtiyoji muhim o’rin egallaydi. Ayniqsa talabalarda pedagog o’z mashg’ulotlarda o’quv faoliyatining zarur motivatsiyasini shakllantirsa, ularning mavjud ehtiyojlariga tayanib ish tutsa, talabalarda bilishga qiziqish, ichki motiv barqarorlashadi.

Shuning uchun qiziqish, motiv, motivatsiya shaxsning xatti-harakati ichki regulyasiyasi funksiyasini bajarib, ehtiyojni qondirish, xohish-istak, ezgu niyat, orzu tilakni amaliyotda ro’yobga chiqarishning bosh omili bo’lib hisoblanadi. Motiv va motivatsiya faqat bilimlarni o’zlashtirish, o’quv ko’nikmalari va malakalarni egallash bilan cheklanib qolmasdan, balki shaxsning xulq-atvori, ya’ni shaxsga oid xususiyatlarining namoyon bo’lishini ham izohlashga xizmat qiladi.

Shaxsning ish faoliyati bilan bog’liq motivatsiyalarni 3 guruhga ajratish mumkin;

- mehnat faoliyati motivlari,
- kasb tanlash motivlari
- ish joyini tanlash motivlari.

Aniq faoliyat esa barchasini jamlangan holda izohlanadi, ya’ni, bunda mehnat faoliyati motivlari, kasb tanlash motivlarining shakllanishi, shuningdek, qolgan ikkita motiv orqali esa ish joyini tanlash motivlari ham yuzaga keladi.

Mehnat faoliyati motivlari xilma-xil bo’lib, ular o’ziga xos omillar bilan belgilanadi.

Birinchi guruh omillari jamoaviy xarakterning uyg’onishi bilan ifodalanib, bunda insonparvarlik, jamoaga foyda tegishini anglash, boshqa insonlarga yordam berish istagi, mehnat faoliyatida ijtimoiy ustanovkaning zarurligi va boshqalarga nisbatan tobelikni xohlamaslik kabi motivlar hisoblanadi.

Ikkinchi guruh omillari o’zi va oilasi uchun moddiy mablag’ning orttirilishi, moddiy va ma’naviy ehtiyojlarning qondirilishi uchun pul ishlab topish, o’z klinikasini tashkil qilish va shu kabi motivlardir.

Uchinchi guruhga o’zini o’zi faollashtirish, rivojlantirish, chet davlatlarda malaka oshirish, o’zini namoyon qilish ehtiyojlarining qondirilishi va boshqalar kiradi.

Jamiyatimizda bugungi kunda xarakatda barakat tamoyiliga rioya qilgan holda faoliyat olib borarkanmiz doim u yoki bu turdagi faoliyat bilan mashg'ul bo'lamiz. Aslida insonlar tabiatdan biror-bir faoliyat bilan shug'ullanmasdan turolmaydilar. Inson nafaqat iste'molchi balki yaratuvchi bo'lib, yaratish jarayonida u ijoddan ilhom oladi. Bu guruhga mansub motiv jamiyat tomonidan ehtiyojlarning qondirilishi va boshqalarning hurmatini qozonish bilan bog'liq. Talabalarning mehnat tarbiyasi ham shu motiv bilan bog'liq ravishda shakllantiriladi.

Insonlarda mehnat faoliyatining umumiy motivlari aniq kasblar doirasida amalga oshadi. Kasb tanlash anchagina qiyin va motivatsion jarayon hisoblanadi. Axir shaxsning to'g'ri kasb tanlashi ko'pincha insonning hayotdan qoniqishga ham sabab bo'ladi. Insonning qaysi faoliyatini tanlashi ko'proq tashqi omillar haqidagi qarorning qabul qilishi bilan izohlanadi. Bu asosan tashqi holat baholariga, o'zining imkoniyat va qobiliyatlariga, kasb tanlashdagi qiziqish va moyilliklariga bog'liqdir. Tashqi holatini baholash, ijobiy ta'sir ko'rsatadigan omillar, o'zida ishlab topiladigan pul miqdori, imtiyoz, taklif etilayotgan korxona, muassasaning yashash joyiga yaqin bo'lishi, transport aloqalarining qulayligi, ish joyi estetikasi va ishlab chiqarishning zararli tomonlari, jamoadagi psixologik iqlim, maqto'v va tartibga chaqirish kabilarni qamrab oladi.

O'z imkoniyatlarini baholash sog'lomligi, ishga yaroqliligi, kasbi bo'yicha muhim sifatlarga egaligi, bilim darajasi, stresslarsiz ishga moyilligi, yuqori shovqinli ishda talab etilgan temp va xotirjam ritm bilan ishlay olish imkoniyati kabilarni o'z ichiga oladi.

Qiziqishlarga mos ravishda tanlangan ish joyini baholash, ayni vaqtda ishlayotgan muassasasi, korxonadagi imkoniyat to'siqlari, ishni boshqarish, kasbiy o'sish, tashabbusning paydo bo'lishi muhim ahamiyatga ega. Ba'zan qiziqish bo'yicha ish joyini tanlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Ish joyini va kasbni tanlash motivlari E.S. Chuchunay tomonidan klassifikatsiya qilingan.

U kasb motivlarini quyidagilarga ajratadi:

- 1) Dominant (kasbga qiziqishning ustun turishi).
- 2) Vaziyat bilan bog'liq (har doim insonni qiziqitirib kelgan shart sharoitlarni ro'yobga chiqarish).
- 3) Komformist.
- 4) Kasbiy motivatsiyalar (o'ziga yaqin ijtimoiy olamning ya'ni yaqinlarini, do'st va tanishlarining maslahatlari bilan).

A.P. Vasilev tibbiyot xodimi kasbini tanlashning quyidagi asosiy motivlarini keltirib o'tadi:

- 1) Insonlarni davolash istagi.
- 2) Og'ir kasalliklar, qariya, yosh bolalarni og'riqlardan xalos etish istagi.
- 3) O'z yaqinlarining sog'lig'i haqida qayg'urish imkoniyati.

Insonlar orasida qiziqishlari tufayli kasb tanlovchilar ham bo'ladi va bu qiziqish kamdan-kam hollarda romantik xarakter kasb etadi.

Kasb mansabga intilish asosida, haqiqiy tashqi taassurotlar zahirida, o'tona, do'stlarining maslahatlari orqali yoki omadga bog'liq holda tanlashi mumkin. Lekin kasbdagi romantika odatda tezda yo'qoladi va uning o'rnida inson hali na hissiy, na jismoniy va na psixik jihatdan tayyor bo'lmagan "og'ir ish kunlari" qoladi. Tanlagan kasbi o'zi uchun qiyin bo'lib, ko'p hollarda turli to'siqlarni yuzaga keltiradi va ayrim hollarda o'z kasbini o'zgartirishiga to'g'ri keladi. Bu xolatlarni tajriba tadqiqotlarimiz davomida guvohi bo'ldikki xattoki talabalar o'rtasida o'qiyotgan yo'nalishiga nisbatan fikri o'zgarib qolganligi, imkoni bo'lganda yo'nalishiga o'zgartirishi mumkinligini bildirganlarini xam uchratdik.

Ko'pgina, tanlangan faoliyatlar insonning qobiliyat va moyiliga muvofiq bo'ladi. A.K. Baymetov pedagogik faoliyat motivlarini o'rganib, ulardan 3 ta asosiylarini birlashtiradi:

- a) muqarrarlik motivi (burchli);
- b) o'qitilayotgan predmetlarning qiziqarliligi va e'tiborni tortish;
- v) bolalar bilan muloqatga kirishish.

Bu motivlarning ustunlik qilish xarakteriga ko'ra mualliflar 4 guruhga mansub pedagoglarni ajratadilar:

- Burch hissining ustunligi bilan (43 %);
- o'qitilayotgan fanlarga qiziqishning ustunligi (39 %);
- bolalar bilan muloqotga kirishish ehtiyojining ustunligi (11 %);
- o'zi hohishlarini ruyobga chiqarish motivi.

O'rganilgan manbalarga ko'ra motivatsiya tiplari pedagoglarning talabalarga bo'lgan pedagogik talablarining yo'nalishi va xarakteriga ta'sir ko'rsatadi. Pedagogning serqirraligi, faniga nisbatan motiv uyg'ota olishi har tomonlama motivatsiyasi talabalarining ahloqiga, qiziqishi va ularning o'quv materialini o'zlashtirishga talabning uyg'unligi bilan tavsiflanadi. Pedagoglardagi majburiyat motivlarining ustunligi o'quvchilarga faqatgina katta talablar qo'yib qolmasdan, balki, talabalarining xoxish va istaklarini inobatga olgan holda zamonaviy yondashish, kreativlik hamda qat'iy intizomni ham talab qiladi. O'quv faniga bo'lgan qiziqish motivlari ustun turuvchi pedagoglarda o'quv materialini o'zlashtirishga bo'lgan talab ustunlik qiladi. Chunki bunda eng ko'p talab talaba shaxsiga qaratilgan bo'ladi.

Pedagogik faoliyatning yutuqlari uning motivatsiyasida ko'rinadi. Pedagogik faoliyat o'quv faoliyatidagi kabi motivatsion oriyentatsiyalarga ajratiladi. Ular tashqi motivlar bo'lib, bunga o'z faoliyati natijasi va jarayonini oriyentatsiya qilishni misol qilish mumkin. Aniq ta'lim muassasasidagi ish nufuzining tashqi motivlari, mehnatga haq to'lashdagi adekvatlik motivlari, ko'pincha kasbiy va shaxsning o'sish motivlari bilan mos o'zaro bog'liq.

Ilmiy tibbiyot muammolarini hal etish.

O'z sog'lig'i haqida qayg'urish.

Moddiy qiziqishlar.

Motivlarning mustahkamlanishi mehnat faoliyatida ishlovchilarning ko'pgina omillarini qondirilishiga bog'liq bo'ladi. G'arb psixologlaridan V.Vrum va E.Disi mehnat faoliyati motivatsiyasini tarkibiy qismlarini ajratadilar. Unga ko'ra

insonlar qanchalik o'z ishidan qoniqsa, shunchalik ular o'z ishlarini bajarishga kuchliroq harakat qiladilar. Ularni faoliyat jarayonida rag'batlantirib borilsa, shunchalik qattiqroq ishlaydilar. Bunday yondashuvda amalga oshiriladigan rag'batlantirish ishchilar faoliyatining mahsuldorligiga bog'liq. Bunda ular faoliyat ko'rsatadigan kasalxona, klinika, kompaniya va tashkilotlardan kuch oladilar. Bu turli qo'shimcha imtiyozlar nafaqat ta'lim olish uchun intilish, dam olish, korxona tomonidan tashkillashtiriladi.

XULOSA

Yuqoridagi fikrlardan ko'rinadiki, talabalarda ijtimoiy va kasbiy motivlarning shakllanishi bir qator tashqi va ichki omillarga bog'liq. Shuningdek, kasb tanlashga bo'lgan intilish ishtiyoqlar negizida kasbiy motiv va motivatsiya shakllanadi. Aynan xorij psixologlari kasbiy motivlar tarkibini ishlab chiqishda kasb tanlashgacha bo'lgan va kasb tanlab bo'lgandan keyingi jihatlarini ko'rsatib o'tadilar. Bu jarayon ta'lim muassasasi pedagog xodimlari zimmasiga talabalarni o'quv faoliyati jarayonida ijtimoiy hamda kasbiy motivlarni shakllantirish kabi mas'uliyatni yuklaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 27-iyuldagi PQ-3151-sonli "Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktyabrdagi PF-5847-sonli "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni.
3. Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrdagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini tashkil etish bilan bog'liq tizimni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 824-son qarori.
4. Akramova, L. Y., Mirzaeva, S. R. K., Makhametova, D. B., Lutfullaeva, H. A., & Makhametova, (2020) The role of interactive teaching methods in the development of mental activity and the assimilation of students' knowledge at a university // International Journal of Psychosocial Rehabilitation. – 2020. – T. 24. – №. 09.
5. Mahmudova D.B. Zamonaviy talaba shaxsini motivatsion sohasini shakllantirish. PEDAGOGIK AKMEOLOGIYA xalqaro ilmiy jurnal 2022y № 1(1).-65 6.
6. Makhmudova D.B. Design activity as a means of developing creative and aesthetic skills of preschool children. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol. 8 No. 9, 2020 ISSN 2056-5852 EJRRES Vol. 8 No. 9, 2020
7. Makhmudova D.B. Design as a means of aesthetic education. ACADEMICIA An International Multidisciplinary Research Journal (Double Blind Refereed & Reviewed International Journal) ISSN: 2249-7137 Vol. 10 Issue 9, Sept 2020 Impact Factor: SJIF 2020 = 7.13. DOI: 10.5958/2249-7137.2020.01040.X
8. Makhmudova D.B. Motivation of psychology of students' educational activity. ACADEMICIA An International Multidisciplinary Research Journal (Double Blind Refereed & Reviewed International Journal) ISSN: 2249-7137 Vol.

12 Issue 04, April 2022 Impact Factor: SJIF 2022 = 8.252 DOI: 10.5958/2249-7137.2022.00256.7

9. Mirzayeva Sh.R. Kasbiy pedagogika // O'quv qo'llanma; Mirzaeva Sh.R. / -T. «EFFECT-D» nashriyoti. 2022. -164 bet.

10. Sh.Shoyimova, Sh.Mirzayeva, U.Qarshiboyeva. Kasbiy ta'lim metodikasi. Darslik. // – Toshkent: «TURON-IQBOL», 2020. 240 bet.

11. Shahlo Ruzmat-qizi Mirzayeva. (2023). The importance of studying emotional intelligence in medical students. Journal of Innovation, Creativity and Art, 215–220.

12. Shoyimova Sh.S., Mirzaeva N.A., Sh.R.Mirzaeva. Problems of the formation of professional qualities in medical students // International Journal of Aquatic Science, ISSN: 2008-8019, Vol 12, Issue 03, 2021, 2952-2963.

13. Shoyimova Sh.S., Xoshimova M.K., Mirzaeva Sh.R., Qo'ziboyeva M.M. Ta'lim texnologiyalari – Darslik. – T.: «TURON-IQBOL», 2020. – 264 bet.

14. Мирзаева Н.А., Шойимова Ш.С., Мирзаева Ш.Р. Особенности активных методов обучения в медицинских вузах // Сборник научных трудов международной онлайн конференции "Наука и образование: актуальные вопросы, достижения и инновации в медицине", Ташкент, ТашПМИ. – 2021. – Т. 16. – С. 23-27.

15. Мирзаева Ш. Р. Формирование мотивации у будущих педиатров на занятиях по педагогике и психологии // Экономика и социум. – 2014. – №. 2-3. – С. 498-501. <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=22779312>

16. Мирзаева Ш. Р., Шойимова Ш. С., Мирзаева Н. А. Тиббий таълимда талабаларни мотивлаштириш ва фаоллаштириш хусусиятлари // Ташкент, ТашПМИ, журнал" Педиатрия. – 2020. – №. 2. – С. 290-294.

17. Шойимова Ш.С. Мутахассис шахсининг касбий камолоти масалалари. Интернаука №19 (195), часть 6, 2021 г. С 19-21.

18. Шойимова Ш.С. Тиббиёт ОТМ педагогларининг касбий сўниш даражасини ўрганиш // Psixologiya Учредители: Бухарский государственный университет. – №. 1. – С. 130-139.

19. Шойимова Ш.С., Усманова С.Х. Касб танлашга таъсир этувчи асосий омиллар. Интернаука №7 (89), часть 2, 2019 г. С 84-85.

20. Шойимова Ш.С., Файзиева М.Д. Меҳнат жараёнида субъектнинг касбий шаклланиш муаммоси. Интернаука №23-4 (105), часть 4, 2019 г. С 48-49.

**TIBBIY TA'LIM JARAYONIDA 3D INTERAKTIV DIDAKTIK
MATERIALLARDAN FOYDALANISH METODIKASINI
TAKOMILLASHTIRISH TEXNOLOGIYALARI
(ingliz tili o'qitish misolida)**

Qaxorova Tursunoy Ulug'bek qizi